

Модуль 9. Взаємодія підрозділу внутрішнього аудиту з внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами:

- *внутрішня взаємодія підрозділу внутрішнього аудиту;*
- *зовнішня взаємодія підрозділу внутрішнього аудиту*

Внутрішня взаємодія підрозділу внутрішнього аудиту

»» Базовий курс з внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

ЗМІСТ

01

взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із керівником установи

02

взаємовідносини підрозділу внутрішнього аудиту із відповідальними за діяльність особи

03

комунікація у процесі проведення внутрішнього аудиту

Відповідно до Основних засад внутрішнього контролю керівник установи відповідальний та підзвітний за:

- належне управління та розвиток установи;

- досягнення визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності установи;

- забезпечення законного, економного, ефективного, результативного і прозорого управління бюджетними коштами, об'єктами державної власності та іншими ресурсами;

- організацію та здійснення в установі внутрішнього контролю (у тому числі формування відповідної структури внутрішнього, нагляд за здійсненням внутрішнього контролю та управління ризиками).

З огляду на функції та відповідальність керівника установи щодо запровадження та підтримки системи внутрішнього контролю, яка враховує ризики, що можуть виникнути перед установою та вплинути на досягнення мети діяльності установи, **роль внутрішнього аудиту полягає у допомозі керівнику установи запровадити та забезпечити функціонування такої системи.**

Зважаючи на мету, керівник підрозділу внутрішнього аудиту має безпосередньо взаємодіяти з керівником установи за всіма напрямками діяльності з внутрішнього аудиту та інформувати його.

Взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із керівником установи

Ключові аспекти таких взаємовідносин визначено Порядком № 1001 та Національними стандартами внутрішнього аудиту, до яких належить:

- ✓ підписання декларації внутрішнього аудиту, в якій зазначаються мета (місія) та цілі, принципи незалежності основні повноваження та обов'язки підрозділу внутрішнього аудиту
- ✓ Затвердження керівником установи:
 - положення про підрозділ внутрішнього аудиту;
 - внутрішніх документів з питань здійснення внутрішнього аудиту;
 - стратегічних та операційних планів діяльності внутрішнього аудиту;
 - програми внутрішнього аудиту;
 - розпорядчого документу на проведення внутрішніх аудитів;
 - програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту

Взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із керівником установи

- ✓ Звітування керівника підрозділу внутрішнього аудиту перед керівником установи про результати діяльності підрозділу *(не рідше одного разу на рік)*
- ✓ Подання керівником підрозділу внутрішнього аудиту керівнику установи:
 - пропозицій з обґрунтованими розрахунками потреби в ресурсах для забезпечення виконання підрозділом внутрішнього аудиту планів роботи;
 - аудиторських звітів і рекомендації для прийняття ним відповідних управлінських рішень

Взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із керівником установи

Створення керівником установи належних організаційно-розпорядчих умов для забезпечення його ефективної діяльності підрозділу внутрішнього аудиту

- надання підрозділу внутрішнього аудиту організаційної (пряме підпорядкування та підзвітність керівнику установи) та функціональної незалежності (недопущення виконання функцій, не пов'язаних із здійсненням внутрішнього аудиту);
- запобігання неправомірному втручання третіх осіб у планування і проведення внутрішнього аудиту та підготовку звіту про його проведення;
- надання підрозділу внутрішнього аудиту повного та безперешкодного доступу до документів, інформації та баз даних, які стосуються проведення внутрішнього аудиту;
- комплектування підрозділу внутрішнього аудиту кадрами відповідної кваліфікації та з високими діловими, професійними та моральними якостями;
- систематичного підвищення кваліфікації та навчання внутрішніх аудиторів;
- створення належних умов для проведення внутрішнього аудиту шляхом надання достатнього строку для проведення внутрішнього аудиту, своєчасного розгляду аудиторських звітів і рекомендацій;
- відповідного реагування за результатами проведених внутрішніх аудитів

Згідно з дослідженням РwС, найефективніші керівники внутрішнього аудиту послідовно виявляють такі характеристики:

- Створюють і наслідують бачення (місію) внутрішнього аудиту, що узгоджується із стратегічними напрямками та цілями установи, докладають максимум зусиль для підтримки цього бачення (місії) зі сторони керівництва

- Демонструють свою присутність (*обирають важливі теми для аудиту та готують відповідні рекомендації щодо удосконалення діяльності установи*)

- Налагоджують партнерство (*розвивають відносини, побудовані на довірі, будують партнерські відносини для кращої співпраці та координації між різними функціями в установі*)

Ці характеристики великою мірою залежать від взаємодії підрозділу внутрішнього аудиту з керівником установи та відповідальними за діяльність особами

Взаємовідносини підрозділу внутрішнього аудиту із відповідальними за діяльність особами

Ефективні взаємовідносини з відповідальними за діяльність повинні базуватися на професійному відношенні та ключових принципах здійснення внутрішнього аудиту, що забезпечує розуміння ролі внутрішнього аудитора та формування відносин на основі довіри та двосторонньої поваги.

- ***Відповідальні за діяльність будуть вживати заходи за результатами аудиторських рекомендацій якщо:***
- вважають внутрішнього аудитора та аудиторський звіт професійним, неупередженим та об'єктивним;
- внутрішній аудитор довів, що достатньо чітко зрозумів діяльність, яка є об'єктом аудиту;
- надані внутрішнім аудитором рекомендації містять конструктивні пропозиції щодо удосконалення тих аспектів діяльності, стосовно яких проводився внутрішній аудит, а також базуються на об'єктивній інформації та аудиторських доказах, а висновки та рекомендації є адекватними, реалістичними, чітко сформульованими та мають відповідний алгоритм їх застосування

Взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із відповідальними за діяльність особами

Керівник підрозділу внутрішнього аудиту з метою забезпечення обміну інформацією, що необхідна для здійснення внутрішнього аудиту, взаємодіє з іншими структурними підрозділами установи та в межах своїх повноважень - з іншими державними органами, підприємствами, установами, організаціями відповідно до законодавства.

Така взаємодія відбувається під час:

- ✓ доведення до відома всіх керівників структурних підрозділів та працівників установи змісту внутрішніх документів з питань здійснення внутрішнього аудиту
- ✓ проведення консультацій з відповідальними за діяльність особами щодо проблемних питань та ризиків, які впливають на досягнення установою цілей, під час формування стратегічного та операційного планів
- ✓ отримання інформації про об'єкт внутрішнього аудиту під час планування і виконання аудиторського завдання (*проведення робочих зустрічей, інтерв'ю, опитування, анкетування*)
- ✓ обговорення проекту аудиторського звіту для забезпечення додаткової впевненості щодо точності та об'єктивності інформації, наведеної в аудиторському звіті
- ✓ здійснення моніторингу результатів впровадження рекомендацій
- ✓ вивчення позиції зацікавлених сторін під час проведення внутрішньої оцінки якості

Взаємодія із іншими підрозділами внутрішнього аудиту

Керівник підрозділу
внутрішнього аудиту
державного органу
координує діяльність
підрозділів
внутрішнього аудиту
територіальних органів
та бюджетних установ,
які належать до сфери
управління державного
органу.

Керівник підрозділу внутрішнього аудиту державного органу:

- ✓ визначає єдині підходи до здійснення внутрішнього аудиту;
- ✓ складає зведені стратегічний і операційний плани;
- ✓ надає пропозиції щодо забезпечення належної якості здійснення внутрішнього аудиту;
- ✓ організовує і проводить навчання для підрозділів внутрішнього аудиту територіальних органів та бюджетних установ;
- ✓ складає зведені звіти про результати діяльності з внутрішнього аудиту.

Взаємовідносини керівника підрозділу внутрішнього аудиту із іншими структурними підрозділами

✓ Участь у колегіях (інших дорадчих органах)

✓ Участь у робочих групах (виключно в якості незалежного експерта, який виконує дорадчу функцію і не бере участь у прийнятті управлінських рішень).

У внутрішньому документі державного органу про відповідну робочу групу має бути визначено, що внутрішній аудитор приймає участь в її роботі в якості експерта/консультанта з правом дорадчого голосу (без права голосу щодо прийняття рішень).

ЗАВДАННЯ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Поінформувати:

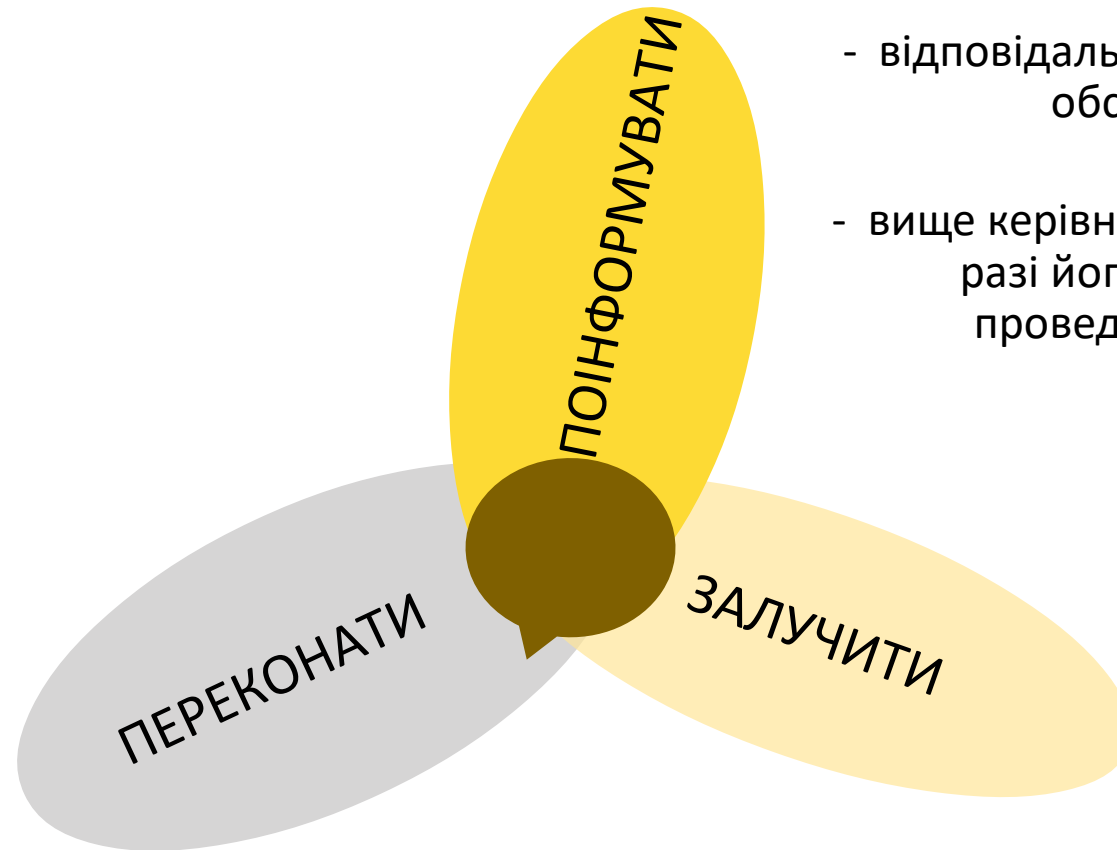
- відповідальних за діяльність осіб про цілі та обсяг внутрішнього аудиту;
- вище керівництво та аудиторський комітет (у разі його створення) про результати проведеного внутрішнього аудиту;

Залучити:

- працівників підрозділу внутрішнього аудиту до проведення оцінки ризиків, пов'язаних з об'єктом внутрішнього аудиту;
- відповідальних за діяльність осіб до обговорення аудиторських знахідок.

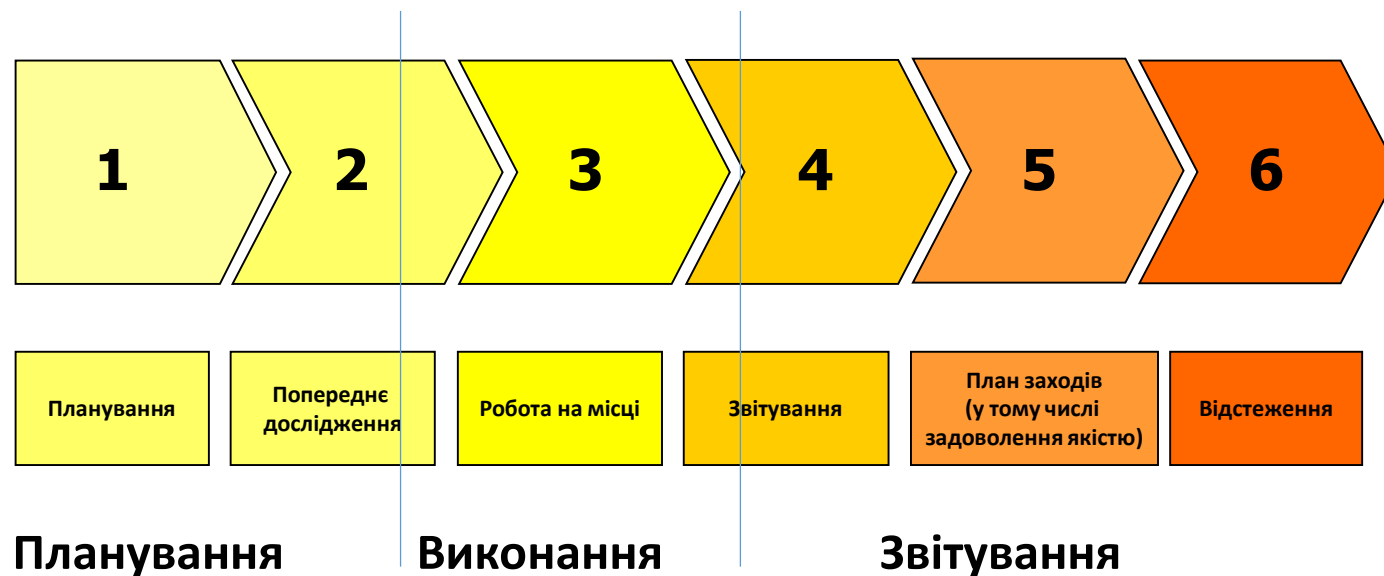
Переконати:

- вище керівництво у необхідності збільшення ресурсів підрозділу внутрішнього аудиту;
- відповідальних за діяльність осіб вжити необхідних заходів для впровадження аудиторських рекомендацій;

Комунікаційні вміння в аудиторському процесі

Комунікація важлива на кожному етапі аудиту

Комунікація в аудиторському процесі

Етап	Комунікаційні можливості
Планування	<ul style="list-style-type: none">• Зустріч з керівництвом (замовником аудиту)• Установча зустріч з відповідальними за діяльність особами• Попереднє дослідження об'єкта внутрішнього аудиту• В межах аудиторської групи
Виконання	<ul style="list-style-type: none">• Інтерв'ю• Робота на місці• Обговорення проміжних результатів• Перешкоди/труднощі під час роботи на місці• В межах аудиторської групи
Звітування/відстеження	<ul style="list-style-type: none">• Проект звіту → кінцевий звіт• Неузгодженості• Зворотній зв'язок від відповідальних за діяльність осіб• Завершальна зустріч• Заходи з відстеження

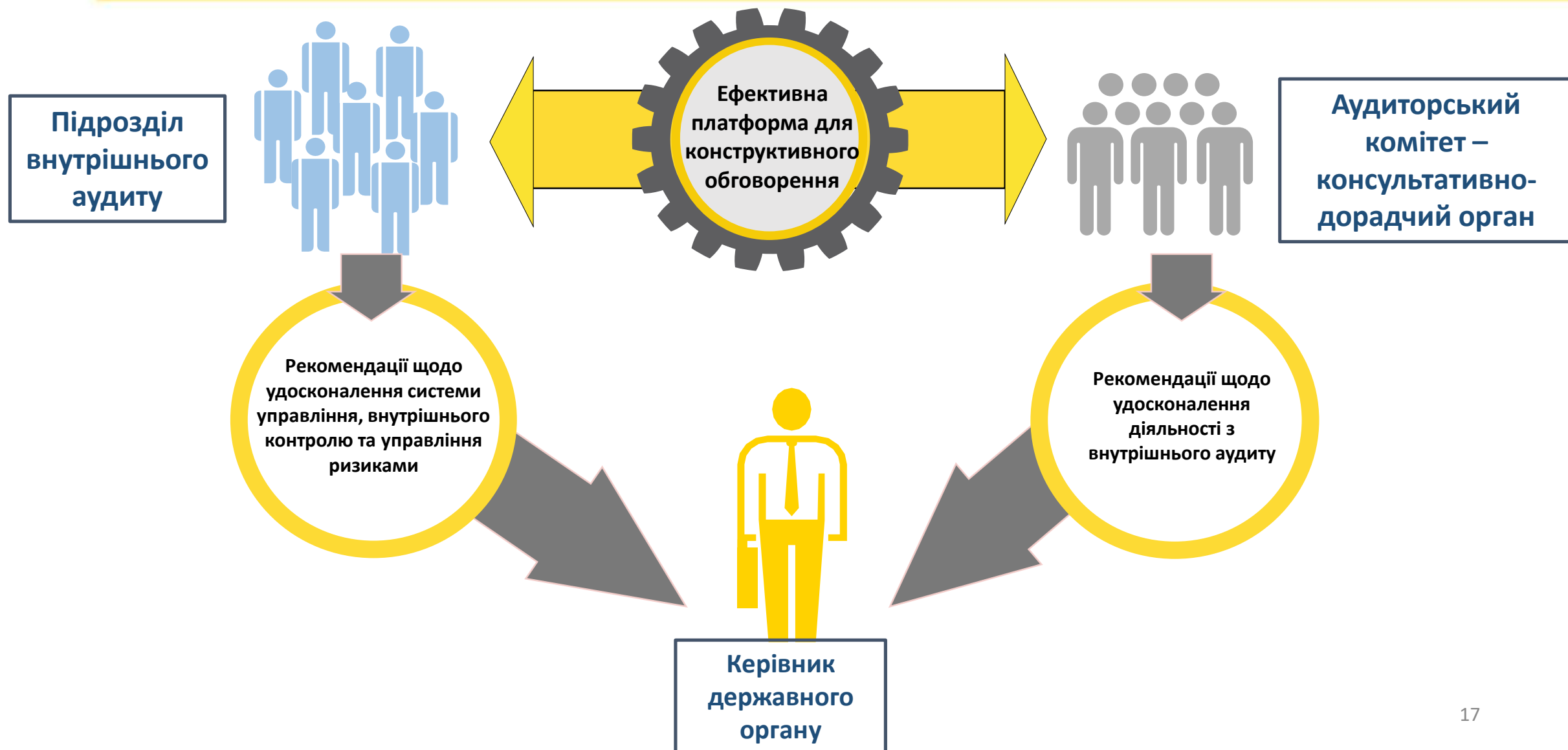

Переваги ефективної комунікації у внутрішньому аудиті

Аудиторський комітет в державному органі

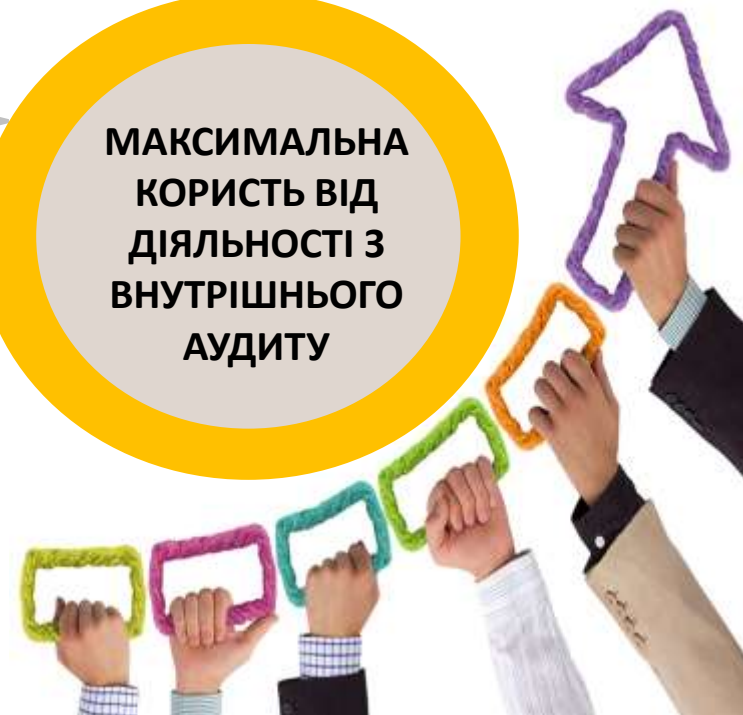
Переваги функціонування аудиторського комітету в державному органі

Позитивна динаміка в розвитку функції внутрішнього аудиту в державному органі

Допомога у забезпеченні своєчасного реагування на зміни у внутрішньому і зовнішньому середовищі

Укріплення авторитету підрозділу внутрішнього аудиту в державному органі

МАКСИМАЛЬНА КОРИСТЬ ВІД ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Взаємодія підрозділу внутрішнього аудиту з аудиторським комітетом

